

Summary Spring count of Sanderling in the Dutch Wadden Sea

In spring Sanderling migrate rapidly through the Dutch Wadden Sea, with peak numbers present in the last week of May (fig. 1). A count on 28-30 May 1983 resulted in over 7000 birds.

Literatuur

- CAMPHUYSEN C. J. & VAN DIJK J. 1983. Zee- en kustvogels langs de Nederlandse kust, 1974-79. *Limosa* 56: 83-230.
- CRAMP S. & SIMMONS K. E. L. 1983. The birds of the Western Palearctic, 3. Oxford University Press, Oxford.
- MEININGER P. L. & BECUWE M. 1979. Resultaten van drie vogeltellingen langs de Nederlandse en Belgische Noordzeekust in het seizoen 1977/1978. *Watervogels* 4: 162-169.
- SCOTT D. A. 1980. A preliminary inventory of wetlands of international importance for waterfowl in West Europe and Northwest Africa. (IWRB Special Publication 2) International Waterfowl Research Bureau, Slimbridge.
- SMIT C. J. & WOLFF W. J. (eds) 1981. Birds of the Wadden Sea. Balkema, Rotterdam.

H. Smit, *Breedstraat 9, 1811 HE Alkmaar.*

Over een Kleine Burgemeester *Larus glaucoides* op Terschelling

De Kleine Burgemeester is een meeuw met een Noordatlantische verspreiding. De meeste vogels verblijven ook 's winters in de arctische kustgebieden. Vogels die afdwalen naar zuidelijker streken zijn meestal onvolwassen exemplaren (Voous 1960). Tot 1982 zijn er deze eeuw uit ons land 35 aanvaarde waarnemingen waarvan vier in 1981 (Scharringa & Osieck 1982).

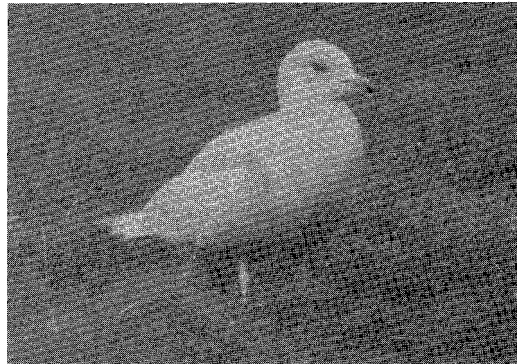
Van 26 februari tot 29 april 1983 verbleef er overdag een tweedejaars vogel in de Terschellinger polder ten noorden van Midsland op 1½ km van het wad en 2½ km van het strand. De vogel kon steeds als hetzelfde individu herkend worden door het ontbreken van een staartpen. In de directe nabijheid van de Kleine Burgemeester bevonden zich geregeld Zilver-, Storm- en Kokmeeuwen. Grote Mantelmeeuwen waren minder frequent aanwezig en op 20 maart was er een eerstejaars Grote Burgemeester.

Opmerkelijk was de ten opzichte van andere meeuwen afwijkende loopwijze. De vogel bewoog zich duidelijk schoksgewijs stappend voort en maakte zo een wat onbeholpen indruk. Dit

loopritme wordt mogelijk veroorzaakt door het relatief langere loopbeen van de Kleine Burgemeester. Overdag hield de vogel zich vrijwel dagelijks op enkele percelen grasland op. Slechts drie keer werd hij op 0.3-0.7 km er vandaan signaleerd. Op vijf ochtenden en negen avonden kon de aankomst en vertrektijd genoteerd worden. Uit een vergelijking met de hoogwatertijden bleek dat de vogel een strikt dag- en nachtritme had en zich niet liet beïnvloeden door het getij. 's Avonds vertrok de vogel naar een buitendijkse kwelder bij Stryp en nam daar na korte tijd poetsen een slaaphouding aan (A. C. Winters).

Op 8 maart werd de vogel voedsel zoekend op het grasland gezien. De vogel pikte lopend regelmatig in de zode doch zonder resultaat. Ook de wegbermen en een nabijgelegen tegelfietspad werden op voedsel afgezocht, eveneens met weinig succes. Later op de dag foerageerde de vogel langs een slootrand tussen opgeworpen bagger en planteresten. Hier werden 2 tot 5 keer per minuut prooien, vermoedelijk posthoornslakken *Planorbis* spec. afkomstig uit de naastgelegen sloot opgepikt en ingeslikt. Na begin april ging het foerageren op het grasland beter. Daarbij werden, ononderbroken stappend, afstanden van 110-150 meter afgelegd. De voedselzoekende vogel naderde andere meeuwesoorten zonder zichtbaar agressief gedrag tot minder dan een meter. De prooien bestonden vrijwel uitsluitend uit regenwormen Lumbricidae van max. 15-20 cm. De wormen konden met het menselijk oog aan de oppervlakte worden waargenomen. Per minuut werden 2-6 prooien ingeslikt. Worm trappelen werd niet waargenomen.

In de eerste weken van maart werd de vogel zo nu en dan boven het dorp en op de nok van huizen gezien. Tot begin april werd daar brood gestrooid, waarbij zich tussen de burgemeester en andere meeuwen agressief gedrag voordeed.

Kleine Burgemeester, 12 maart 1983, Midsland, Terschelling (Freek Zwart). Iceland Gull *Larus glaucoides*.

Op 12 maart werkte de vogel binnen enkele minuten vier boterhammen naar binnen. De stukken brood werden uit een tuin meegenomen naar een naastgelegen weiland en daar naar binnen geschrokt. Twee Stormmeeuwen die ook iets van deze buit trachtten te bemachtigen werden zeer agressief benaderd. Opmerkelijk is dat de vogel geen neiging vertoonde om op het wad of strand te foerageren.

Op 7 en 8 april werd gezien dat de vogel evenals enkele Zilvermeeuwen zoet water dronk op het grasland.

Ik dank H. Horn voor het afdrucken van de foto en A. L. Spaans voor de kritische opmerkingen bij de concepttekst.

Summary *On a Glaucous Gull* *Larus glaucoides* *on Terschelling*

From 26 February till 29 April 1983 a second-winter Glaucous Gull stayed on Terschelling (Frisian Islands) 1.5 km from the Waddenzee and 2.5 km from the North Sea. The bird fed in grassland and ate bread supplied in gardens.

Literatuur

- SCHARRINGA C. J. G. & OSIECK E. R. 1982. Zeldzame en schaarse vogels in Nederland in 1981. *Limosa* 55: 125-138.
- VOOUS K. H. 1960. Atlas van de Europese broedvogels. Elsevier, Amsterdam.

F. Zwart, Kallandspad 42, 8891 GS Midland

[Deze waarneming is aanvaard door de CDNA. *This record has been accepted by the Dutch rarities committee.*]

Verplaatsingen van Rietganzen ***Anser fabalis* tussen West- en** **Middeneuropese** **overwinteringsgebieden**

De toendravorrm van de Rietgans *Anser fabalis rossicus* overwintert vooral in Polen, DDR, BRD en Nederland (Baltische-Noordzeepopulatie) en in de Pannonische laagvlakte van Hongarije en Oostenrijk (Pannonische populatie) (figuur 1). Deze onderverdeling gaat uit van de veronderstelling dat er binnen één winterseizoen geen uitwisseling tussen beide populaties bestaat.

Uit vele waarnemingen van in 1972-82 aan de

Gülpersee (DDR) gemerkte vogels is gebleken dat de in Nederland en het aangrenzende West-Duitse Niederrheingebied overwinterende Toendrarietganzen de winterkwartieren bereiken via Polen en DDR. De januari-aantallen in het Noordzeegebied en de DDR komen ook overeen met de totalen voor Polen en DDR in oktober-november (Ganzenwerkgroep Nederland 1977-83, Litzbarski 1979). Een trekroute van Polen en DDR naar Hongarije en Oostenrijk lijkt derhalve niet waarschijnlijk (zie echter *Wildfowl* 32: 154). In februari-maart, wanneer veel gemerkte ganzen het Noordzeegebied hebben verlaten, liggen in de DDR de aantallen echter aanzienlijk lager dan in het najaar. Dit zou erop kunnen duiden dat een deel van de ganzen in het voorjaar via een andere route terugtrekt. Omdat van Rietganzen die in december in de Maaspolders bij Lith NB zijn geringd, enkele vogels in januari van hetzelfde seizoen aan de Rijn ten zuiden van Düsseldorf zijn teruggemeld (J. J. Smit) werd verondersteld dat de trekroute in zuid- of zuidoostelijke richting zou kunnen liggen. Aangezien alleen de Pannonische laagvlakte als een belangrijk gebied in aanmerking leek te komen, werd besloten daar te zoeken naar gemerkte ganzen die eerder in het Noordzeegebied waren gezien.

In november en begin december 1980 werd onder ruim 40 000 Rietganzen op de pleisterplaat- sen in Hongarije en Oostenrijk geen enkele gemerkte vogel ontdekt. Van 15 december tot 25 februari 1981 werden in het Noordzeegebied door mij en anderen ten minste 75 gemerkte Rietganzen vastgesteld. Tussen 27 februari en 7 maart werd Centraal-Europa opnieuw bezocht. Onder ruim 50 000 Rietganzen in de omgeving van Tata, Hongarije, werden minstens 12 gemerkte vogels vastgesteld, waarvan elf individueel herkenbaar waren. Van deze elf vogels waren er drie uit eigen waarnemingen bekend uit het Noordzeegebied:

CA (geringd) 27 okt 1977 Gülpersee (♀ ad); (waargenomen) 14 feb 1978 Lage Zwaluwe NB, 25 feb 1978 Reeserward (Niederrhein), 4 feb 1979 Hulst Zld, 1 en 6 mrt 1981 Nagyigmánd (Tata).

C 11 (geringd) 11 okt 1979 Gülpersee (♀ ad); (waargenomen) 26 jan 1980 Düffel (Niederrhein), 10 en 23 feb 1980 Oude Rijnstrangen Gld, 28 feb 1981 Nagyigmánd (Tata).

B 83 (geringd) 23 okt 1980 Gülpersee (♂ ad); (waargenomen) 18 dec 1980 Salmorth (Niederrhein), 6 mrt 1981 Nagyigmánd (Tata).

Daarnaast is er één Rietgans (♂ ad) die door ons voor het eerst in Hongarije is gezien en in een later seizoen in West-Europa werd waargenomen: